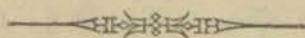

հնչիւնաբանութեանն ու ձևաբանութեանը, այլ և բառերն էլ թարգմանում են: Այս պատճառով երբեմն և ստանաւորն ամբողջ կերպարանափոխ է լինում: Միւս կողմից այն բառերը, որ վատ են լուում, կամ մի բարբառի մէջ՝ չթարգմանուելով անհասկանալի են մնում, երբեմն այնպէս խեղաթիւրւում են, որ անմտութիւններ են միայն առաջ բերում, օրինակ՝ Այ՛ հեւա, հեւա, սիւրսս տողը դառնում է՝ Այ՛ եւա, եւա, սիւրսս, կամ Այ ով ա, ով ա սիւրսս: Կեռ ունքեր դառնում է՝ կեռ ընքեր, կեռ ընքներ, և վերջը կոընկեր, կոնկներ են, որ անհեթեթութիւն է:

Խաղերի փոփոխութեան ուրիշ շատ տեսակներ ևս կան, որ չենք ուզում յիշել ընթերցողին չձանձրացնելու համար: Խուսափեցինք մանաւանդ շատ օրինակներ կուտակելուց, մէջ բերելով միայն մի խաղի այս տասնումէկ վարիանտները, որ մեզ յայտնի են և որ, կարծում ենք, բաւական են: Ներքեում ուրիշ նկատմամբ բերած օրինակները մասամբ և այս աղճատման կողմին են վերաբերում:

(Կը շարունակուի),

Մ. Արեղեան.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԱՅՈՒԱԾ ԳՐԲԵՐ

Խմբագրութիւնս ստացաւ հետևեալ գրքերը. —

ա. Քարր երգում է. Կովկասեան Լեզենգա. փոխադրութիւն Յ. Գուրբախեանի, հրատարակութիւն տիկ. Զարեկի: Գրքոյիը հրատարակուած է ժողովրդական ընթերցանութեան համար, ապագրութիւնը մաքուր է, լեզուն սահուն և ըովանդակութիւնը խիստ խրատական—մեծ գործերը պահանջում են մեծ

աշխատանք, հասունանում են դարերի ընթացքում և այդ դոր-
ժերին ձեռնարկողները և նրա համար աշխատողները համար
համարեա գոյութիւն չունի իրենց դադափարատակց դուրս՝
մի այլ աշխարհ: Գիրքը բաղկացած է վեց մասերի և չորս փոքրա-
դիր երեսից և արժէ ընդամենը 10 կոպէկ, որ միանգամայն
մատչելի և համապատասխան գին է:

բ. Լուսաբեր. դրահան հաւաքածու ի յիշատակ ո. Էջմիածնի
հաղար վեց հարիւր ամեակի. պրակ ա. Նիկոսիա (կիպրոս կղզու
վրայ) տպարան սղգ. կրթարան—որբանոցի 1903 թ. գինն է 2 1/2
դրշ. եգիպտական:

Լուսաբերի ա. պրակը ժողովածու է մի շարք յօդուած-
ների. —

1. Ս. Էջմիածնի հիմնարկութիւն:

2. Պատմական նկատողութիւններ:

3. Հայոց եկեղեցական ժողովոց ժամանակագրական ցանկը:

4 Մեծն Տրդատի վերահաստատուելը Հայաստանի գահին
վրայ. Թարգմանութիւն Էդուարդ Գիրոնի Հռովմէական պատ-
մութիւնից:

5. Հոր, քաջ և առաքինի Տրդատ Թագաւորի մահը. մի
հատուած, զոր դատած է հայր Ղևոնդ Սլիշան և զոր կենթադրէ
լինել Մովսէս Խորենացու չորրորդ դրքին մասը:

6. Մի հատուած ձեռագիր Ագաթանգեղոսից:

7. Սրբոյն Գրիգորի ելն ի վիրապէն, և այլն:

Լուսաբերի առաջին պրակը պէտք է ասել, որ կազմուած
է բաւական խնամքով և բաւարար ծանօթութիւն է տալիս
հաղարեան հիմնարկութեան նշանաւոր հիմնադիրների և
նրանց պատմական անցեալի մասին, ափոս որ տպագրութիւնը
յաւ չէ և չըզիտենք ինչ նպատակաւ մուտք է դործել խնդրի հետ
և ոչ մի կապ չունեցող «Յիսուսեան ընկերութիւն» վերնագրով
յօդուածը, որը անդ չըպէտք է ունենար ո. Էջմիածնի 1600
ամեակին նուիրուած պրակի մէջ:

գ. Մրազիր կենաց. աշխատասիրեաց Սերովլէ վարդապետ
Թալսացի, ի միաբանութենէ ո. Երուսաղէմի: Կ. Պօլիս, 1903 թ.
փոքրագիր 168 էջ. գինն է 5 դրշ.

Գիրքը ժողովածու է խիստ պէս ընտիր մտքերի, բայց պա-
կասում է ամենագլխաւորը. մինչդեռ ժողովողի բաւականին
ընդարձակ ինքնակենսագրութիւն կայ նրա մէջ, կարեւոր չի հա-
մարուած իւրաքանչիւր մտքի հեղինակի անունն և ո՛ր աշխա-
տութեան մէջ յիշատակուած լինելն առաջ բերելու խնդրը,
որով գիրքն անշուշտ աւելի արժէք կըստանար Իսկ ներկայ

գրութեամբ մի օրացուցական ժողովածու է այլ և այլ անձանց մտքերի՝ դատականագրերի բաժանած՝ մեծադպրդ «ծրագիր կենաց» վերնագրի տակ:

Գործարան քի երկրագործութիւն. ԲԺ. Բուդուղեանի. Յարգելի բժիշկն իւր ժողովրդական քսան և վեց գրքոյկներով արդէն յայտնի է հայ ժողովրդի խաւերին և արժանի համակրութիւն վայելում:

Ներկայ գրքոյկը 27-դն է, մաքուր հրատարակուած, մատչելի դնով, նուիրուած մեր կեանքի ամենաէական և կենսական մասերի. — քննում ու թւում է գործարանի վնասակար ազդեցութիւնը մարդու ֆիզիքական, բարոյական, նիւթական կեանքի վրայ և ցոյց տալիս երկրագործութեան առաւելութիւնն ամեն կողմից: Յոյց է տալիս, թէ գործարանական կեանքն ամենից շատ վարդապաճ երկիրներում՝ ինչպէս են բանւորները գործարանից կրկին դիւղ վերադառնում: Յարգելի բժիշկն առաջարկում է բարեփոխել գիւղն ու քաղաքը, խելացի աշխատանք սկսել՝ լիոնադարձ սիրոյ հետ, որը միայն կարող է փրկել մեզ, հակառակ դէպքում՝ եսական կեանքի և ծուլութեան արդիւնքը կլինի մի միայն վաղաժամ այլասեռումն ու մահը:

Գիւղատնտեսական գրագարան: Գ. Մեծատուրեանցի. «Ընտրութիւն կաթնատունների» պատկերազարդ, 40 էջ. գինն է 15 կոպէկ:

Գրքոյկը մի սիրուն հրատարակութիւն է և մեր դիւղատնտեսական կարիքներէ մինին նուիրուած: Միանգամայն ցանկալի է այսպիսի գրքոյկների տարածումն ու ժողովրդականացումը, որովհետեւ նրանք անշուշտ կընպաստեն մեր գիւղատնտեսութեան զարգացման գործին: Մենք խորհուրդ կըտանք մեր գրագէտ գիւղացիներին՝ ձեռք բերել յիշեալ գրքոյկը և գործածել իբրեւ ձեռնարկ կաթնատուներ ընտրելիս, որոնց սերունդը կուկասում զարմանալի մանրացած է:

Խմբագրութիւնս ստացաւ նաև հետևեալ գրքերը. — Ժողովածու «Ատրպետի» երկերի հատոր առաջին, տպագրուած Թաւրիզում:

Մի տեսութիւն կիլիկիոյ Հայկական լեշտանութեան վրայ. գրեց Բախուրան. տպագրուած Նիկոսիայի աղդ. կրթարան որբանոցի տպարանում:

«Ախանքը առանց հաւաստի»: Ժողովրդական քարոզներ, գրեց Ներսէս վարդապետ Դանիէլեանց միաբան Սահկան վա-

Կոչ. Հատոր ա. Վերննա միջթարեան արարան 1903 թ.

Armenien unter der arabischen Herrschaft bis zur Entstehung des Babratidenreiches. Nach arabischen und armenischen Quellen.

Գործար Մկրտիչ Ղազարեանի գիտերապիան. Marburg 1903

Ж. Ж. Руссо и воспитание естественное Компере. переводъ П. Д. Первова, преподавателя Лазаревского института восточныхъ языковъ. Москва 1903 г. цѣна 40 коп.

Записи Кавказскаго отдѣла Императорскаго Русскаго географическаго общества книжка XXIV выпускъ 3-й. В. Дубянской О горныхъ Породахъ Казбека. цѣна 30 коп. Тифлисъ 1904 г.

Протоколъ засѣданія Императорскаго Кавказскаго Медицинскаго Общества. № № 10, 11 и 12.

Գրքերից մի քանիսի բովանդակութեան մասին կը լրտենը հետեւեալ համարում:

